

Enhed
Dagtilbud

Sagsbehandler
Clara Albeck Japsen

Koordineret med

Sagsnr.
2018 - 3611

Doknr.
610966

Dato
24-09-2018

Høringsnotat

Høringsnotat til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Bedre fordeling i daginstitutioner).

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget har været i høring i perioden 29. juni 2018 til 6. august 2018.

Børnerådet, Bømesagens Fællesråd, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Danske Handicaporganisationer (DH), Det Centrale Handicapråd, FOA – Fag og Arbejde, fobu, Foreningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkeds-chefer i Danmark, FTF, KL, Landsforeningen af forældre til børn i dagtilbud (FOLA), Landssammenslutningen af Foreninger for Selvstændige Børnepassere, Selveje Danmark og Socialpædagogernes Landsforbund.

Herudover har lovforslaget været tilgængeligt på Høringsportalen.

I notatet er alene medtaget de væsentligste punkter fra høringsvarene.

2. Modtagne høringsvar

Der er indkommet høringsvar inden for fristen fra følgende høringsparter:

KL, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), BUPL (herunder også BUPL's Lederforening), FOA – Fag og Arbejde, FOLA, DLO, Selveje Danmark og Børnerådet.

Herudover er der inden for fristen modtaget høringsvar fra: Aarhus Kommune.

Alle høringsvar offentliggøres på høringsportalen.

I notatet er alene medtaget de væsentligste punkter fra høringsvarene.

3. Ændringer på baggrund af høring

De fremsendte høringsvar har givet anledning til følgende ændringer i lovforslaget i forhold til det udkast, der har været i eksternt høring:

- Det fremgår af det nuværende lovforslag, at dispensationsadgangen betyder, at kommunen i helt særlige tilfælde kan ansøge om dispensation fra reglerne mod, at kommunalbestyrelsen sikrer, at en daginstitution eller enhed i en daginstitution skal have optaget maksimalt 30 pct. børn fra udsatte boligområder efter 5 år. På baggrund af høringsvar,

der peger på, at dispensationsreglen er for ufleksibel, og at den kan vanskeliggøre nogle kommuners tiltag til netop at lave en bedre beboersammensætning i bl.a. udsatte boligområder, foreslås det, at dispensationsadgangen justeres, så det af lovforslaget fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der arbejdes målrettet mod, at der maksimalt er optaget 30 pct. børn fra udsatte boligområder i en daginstitution eller en enhed i en daginstitution, men at der ikke i bestemmelsen fastsættes en nærmere angiven årrække.

- De nærmere regler vedrørende dispensationsadgangen fastsættes som bekendt i bekendtgørelse. Det foreslås, at det fremgår af lovens bemærkninger, at det fastsættes i bekendtgørelsen, at målet med de maksimalt 30 pct. som udgangspunkt skal være nået efter fem år. I tråd med den politiske aftale, fastholdes det, at dispensationen kun finder sted ved helt særlige tilfælde, f.eks. hvis det udsatte boligområde ligger meget isoleret fra andre boligområder, eller at området inden for en kort årrække ikke længere vil være på listen over udsatte boligområder.

Der er udover ovenstående foretaget mindre ændringer af sproglig, økonomisk og lovteknisk karakter.

4. Bemærkninger til lovforslaget

4.1 Formål og generelle bemærkninger

KL er overordnet enig i, at det er nødvendigt med et opgør med parallelsamfund. KL er også enig i, at et element i dette er at sikre en bedre fordeling af børn, som bor i udsatte boligområder, så institutionerne så vidt muligt afspejler befolknings sammensætningen i kommunerne.

KL mener, at lovforslaget indeholder elementer, som kan påføre kommunerne ekstraordinært store udgifter og kan have den modsatte effekt end planlagt.

Afslutningsvis finder KL det problematisk, at høringsperioden ikke følger gængs praksis i forhold til tidsfrister og henviser til, at høringsperioden for lovforslaget har været fem uger, hvoraf tre uger har ligget i normal ferietid.

BUPL er generelt enig i intentionen om at åbne udsatte boligområder op og sikre en mere mangfoldig beboersammensætning i hele landet som én vej ud af flere til at løse den sociale ulighed. BUPL er modstander af, at løsningen på udfordringer i de udsatte boligområder skal være straf og tvang frem for solide investeringer i områderne og i de mennesker, der bor der.

BUPL finder, at forslaget vil medføre, at ressourcestærke familier risikerer, at de ikke kan få anvist en daginstitutionspads i deres lokalområde, hvis de vælger at bosætte sig i et område på listen over udsatte boligområder. BUPL påpeger, at lovforslaget modarbejder, at flere ressourcestærke familier bosætter sig i udsatte boligområder frem for at arbejde på at tiltrække dem.

BUPL fremhæver, at det er problematisk, at lovforslaget kan medføre, at daginstitutioner lukker, da det vil fratage udsatte boligområder det stærke lokale omdrejningspunkt, en daginstitution udgør. BUPL finder, at uden stærke tilbud i lokalområdet, risikeres det, at de udsatte boligområder i stedet lukker sig om sig selv.

BUPL finder, at det bør fremgå tydeligt af lovforslaget, at det ikke er hensigten, at børn fra udsatte boligområder i højere grad end hidtil skal anvises plads i en dagpleje. BUPL påpeger, at det vil være imod lovgivers hensigt, hvis de enkelte dagplejere, som følge af lovændringerne, primært rummer børn fra udsatte boligområder.

BUPL's Lederforening tilslutter sig BUPL's bemærkninger men vil særskilt påpege, at lovforslaget vil skabe et forøget pres på lederne og risikerer at spænde ben for de gode intentioner i dagtilbudsloven.

BUPL og BUPL's Lederforening foreslår, at loven evalueres senest i slutningen af 2020, og at der som del af evalueringen ses på, om de afsatte midler til om-lægning er tilstrækkelige samt på de afledte effekter for de berørte boligområder.

FOA sætter pris på, at der tages initiativer til en indsats, der sikrer bedre fordeling af udsatte børn i daginstitutioner. FOA anerkender, at der er en udfordring med integration og læringsparathed for en del af de børn, der vokser op i Danmark. FOA er bekymret over, at lovforslaget alene gælder de børn, der bor i udsatte boligområder, og at forslaget ikke indeholder en indsats for at styrke kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

FOA finder, at det med forslaget risikeres, at rigtig mange børn i udsatte positioner overses, da forslaget er rettet mod børn i udsatte boligområder. FOA påpeger, at mange børn i udsatte positioner bor i boligområder, der ikke er en del af de udsatte boligområder. FOA foreslår, at der sideløbende afsættes ressourcer til en balanceret børnesammensætning og styrket kvalitet i alle dagtilbud, således at alle børn i udsatte positioner får de bedste rammer for at udvikle sig og blive klar til skole.

BKF er enig i, at de problemer og udfordringer, som regeringen ønsker at løse med lovforslaget, skal håndteres, men BKF er uenig i metoden.

Børnerådet mener, at det er positivt, at børn møder andre børn og familier, der er forskellige fra dem selv og støtter op om intentionen bag lovforslaget om at give alle børn i Danmark lige muligheder for at lære og udvikle sig. Børnerådet har dog en række bekymringer vedrørende lovforslaget.

Børnerådet finder, at lovforslaget kan gøre det svært at få fordelingen af daginstitutionsspladser til at gå op.

FOLA anerkender, at der nogle steder kan være behov for styrkelse af integrationsindsatsen men ser flere udfordringer i et loft på 30 pct. børn fra udsatte boligområder.

FOLA finder, at et loft over andel børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution medfører, at der ses bort fra betydningen af fællesskab og lokalt nærvær og påpeger, at det er vigtigt for børn, at de indgår i sociale fællesskaber med børn fra nærmiljøet.

DLO bakker op om intentionerne bag lovforslaget om at sikre en bedre integration af børn fra udsatte boligområder. Forudsat tilstrækkeligt og kvalificeret pædagogisk personale kan daginstitutionerne være væsentlige aktører til at understøtte børnenes udvikling og trivsel i positiv retning til gavn for integrationen og samfundet som hele.

DLO anerkender, at væsentlige samfundshensyn som integration af børn fra udsatte boligområder kan tilsige en vis statslig regulering af børneoptag i daginstitutionerne, uanset at DLO generelt har erfaring for, at daginstitutionernes lokale ledelse typisk har bedre forudsætninger for at vurdere den mest hensigtsmæssige sammensætning af børneoptag.

Selveje Danmark anerkender i høj grad behovet for en styrket indsats over for en gruppe sårbare familier uden en aktiv plads i et dansk fællesskab og på det

danske arbejdsmarked. Selveje Danmark anerkender, at en løsning, der tilgodeser alle parter og interessenter kan være svær at pege på. Selveje Danmark finder dog, at forslaget indeholder en række udfordringer.

Selveje Danmark finder, at forslaget om maksimalt at optage 30 pct. børn fra udsatte boligområder på et kalenderår i hver enhed i institutionen vil få en række u hensigtsmæssige konsekvenser, hvor flere dagtilbud vil lukke og andre vil stå med et stort behov for opkvalificering grundet ny målgruppe. Ligeledes afstedkommer forslaget en stor driftsmæssig usikkerhed og en stor administrativ byrde, der ikke synes imødekommet i de afsatte midler.

Aarhus Kommune bemærker, at hensigten i forslaget følger intentionerne bag aftalen 'En god by for alle uden udsatte boligområder', som et bredt flertal af partierne i Aarhus Byråd har indgået. Den er indgået, blandt andet for at sikre, at børnene i de udsatte områder har de bedste forudsætninger og muligheder for at skabe sig den fremtid, de ønsker.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet skal henvise til, at lovforslaget udmønter den politiske aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti af 28. maj 2018 om bedre fordeling i daginstitutioner. Det fremgår bl.a. af aftalen: "*Aftalepartierne ønsker ikke, at børn fra udsatte boligområder samles på få institutioner, hvor børnene kun i begrænset omfang møder børn, der er dansktalende, samt danske traditioner, normer og værdier, og hvor det kan være vanskeligt at få udviklet barnets sproglige kompetencer og generelle læringsparathed. Derfor er aftalepartierne enige om, at der skal sættes ind centralt for at sikre en bedre fordeling af børn i daginstitutioner i de kommuner, som har udsatte boligområder*".

Ministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget på baggrund af de generelle bemærkninger.

4.2 Kvalitet i dagtilbud

BUPL fremhæver, at forskning peger på, at et særdeles vigtigt parameter for ikke mindst udsatte børns udvikling er tilstedeværelsen af uddannet pædagogisk personale. BUPL finder, at det er væsentligt, at kommunerne gives god tid og tilstrækkelige ressourcer til at tilrettelægge den foreslåede omlægning, og at det primære fokus for lovgiver er, at omlægningen sker, uden at kvaliteten af tilbuddet udhules.

BUPL foreslår, at man i stedet investerer i daginstitutioner i udsatte boligområder og gør dem til lokale kraftcentre med høj pædagogisk kvalitet, hvor familierne både kan møde pædagoger, sundhedsplejersker, socialrådgivere osv. i et trygt læringsmiljø, hvor de ikke føler sig stigmatiseret. Det vil gøre daginstitutionerne attraktive for forældre bosat både i og uden for det udsatte boligområde, ligesom det vil gøre det mere attraktivt for ressourcestærke familier at bosætte sig i det pågældende boligområde.

FOA fremhæver, at en del af nøglen til at sikre en balanceret sammensætning i daginstitutioner er at styrke kvaliteten af dagtilbud. FOA mener, at dagtilbud, særligt dem der ligger i udsatte boligområder, skal være attraktive og stærke lokale institutioner, der tiltrækker dygtige medarbejdere og er et trækplaster for familier og børn fra området.

FOA mener, at der i stedet bør fokuseres på normeringer, sociale normeringer, det pædagogiske personales uddannelse, forældresamarbejde og tværfagligt samarbejde med sundhedsplejen og PPR i forhold til arbejdet med børn i udsatte positioner/tosprogede børn.

FOA fremhæver, at det hjemlige miljø i dagplejen og mødet med en dansk familie kan være et positivt møde med det danske samfund uden for boligområdet.

BKF påpeger, at dansk og international forskning viser, at kvaliteten i dagtilbuddet er afgørende for, at børn klarer sig godt. BKF mener, at udfordringerne skal løses ved at skabe god kvalitet i daginstitutionerne inden for den gældende lovgivning og påpeger, at kommunerne er godt i gang.

Børnerådet finder det meget bekymrende, at det er en procentsats fremfor kvalitetsparametre, såsom det pædagogiske personales faglige viden og spillet mellem voksne og børn, der afgør daginstitutionens eksistensgrundlag.

Børnerådet opfordrer til, at man altid vurderer, hvilke konsekvenser det har for det enkelte barn og dennes familie at skulle flyttes til en anden institution. Børnerådet mener, at børnenes behov og tarv til enhver tid bør stå i centrum.

Børnerådet fremhæver vigtigheden af, at kvaliteten, herunder ressourcer og rammer, er i top i alle daginstitutioner, uanset børnegruppe eller adresse, så alle børn har de bedste betingelser for at lære og udvikle sig.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Ministeriet skal henvise til aftaleteksten, hvor det bl.a. fremgår, at: *"Aftalepartierne er enige om, at der i dagtilbudsloven fastsættes regler om, at der højst må nyoptages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution"*.

Aftalen om bedre fordeling af børn i daginstitutioner skal ligeledes ses i sammenhæng med regeringens øvrige initiativer på dagtilbudsområdet. Regeringen indgik aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre om "Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet" 9. juni 2017¹. Med aftalen bliver der sat en fælles og tydelig retning i forhold til at skabe gode, trygge og udviklende pædagogiske læringsmiljøer for alle børn gennem bl.a. den styrkede pædagogiske læreplan. Aftalen skal sikre, at den daglige indsats i dagtilbuddene bidrager med mest mulig læring, udvikling og trivsel for alle børn og sikrer et sammenhængende børneliv med bedre overgange mellem eksempelvis hjem og dagtilbud samt dagtilbud og skole. Initiativerne er blandt andet udmøntet via en ny dagtilbudslov, som trådte i kraft 1. juli 2018 samt en pulje på 254 millioner kroner over de kommende tre år, der fordeles blandt 100 daginstitutioner i 30 kommuner landet over til de institutioner med flest børn i udsatte positioner, en pulje på 164,2 mio. kr. til et fagligt og ledelsesmæssigt kompetenceløft af dagplejere, pædagoger og ledere fordelt i 95 kommuner mv., samt pulje på ca. 60 mio. kr. til målrettede sociale indsatser ift. børn og familier i udsatte positioner

Ministeriet skal til Børnerådets høringsvar i øvrigt bemærke, at der med loven ikke lægges op til, at børn der allerede er indskrevet i et dagtilbud 1. januar 2020, når lovforslaget træder i kraft, skal flyttes til andre dagtilbud, da lovforslaget alene gælder for nyoptag.

Ministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.3 Konsekvenser for daginstitutioner

KL finder, at lovforslagets bud på at løse problemstillingen hurtigt kan få utilsigtede konsekvenser i forhold til hensigten. KL mener, at forslaget i praksis vil betyde, at kommunerne vil få svært ved at udnytte kapaciteten i daginstitutioner beliggende i udsatte boligområder, hvorfor en række daginstitutioner må lukke, og der skal opføres nye daginstitutioner uden for de udsatte boligområder. KL peger på, at lovforslaget kan medføre, at kommuner kan blive tvunget til at lukke nyopførte institutioner for at genopbygge dem igen på en anden adresse.

¹ Socialistisk Folkeparti er senere indtrådt i den politiske aftale.

BKF finder, at der er risiko for, at kommuner ikke vil kunne fylde daginstitutioner beliggende i udsatte boligområder op, når forældre med børn uden for et udsat boligområde fremover vil kunne vælge en daginstitution beliggende i et udsat boligområde fra til gengæld for en daginstitution beliggende uden for et udsat boligområde.

BKF fremhæver, at pasningskapaciteten i daginstitutioner beliggende i udsatte boligområder ikke vil kunne udnyttes, og at det med tiden kan føre til, at nogle af institutionerne i de udsatte boligområder tømmes for børn, mens der mangler plads i de øvrige daginstitutioner i kommunen. BKF bemærker, at det vil gøre det sværere at tiltrække de dygtigste pædagoger og ledere samt forældre, der ønsker, at deres børn bliver optaget i daginstitutionen, hvis institutionen langsomt tømmes for børn.

BUPL finder, at lovforslaget i praksis betyder, at daginstitutioner beliggende i udsatte boligområder risikerer enten lukning eller langsom udhulning, fordi børn bosat i området ikke må få tildelt en ledig plads, medmindre der samtidig optages over dobbelt så mange børn udefra. En langsom udhulning af børnetallet i institutionen vil betyde en udhulning af kvaliteten (økonomi- og personaleusikkerhed).

BUPL peger på, at det er dybt problematisk, fordi netop disse institutioner i særlig grad skal kunne levere en pædagogisk indsats af høj kvalitet. Forslaget risikerer at få den stik modsatte effekt af de ellers gode intentioner om at sikre alle børn de bedste muligheder i deres opvækst uanset sociale færdigheder.

Børnerådet påpeger, at lovforslaget kan føre til, at nogle daginstitutioner må lukke alene på grund af høje procenter af børn fra udsatte boligområder. Børnerådet finder det uhensigtsmæssigt, hvis den pædagogiske kvalitet i den pågældende daginstitution ellers er tilfredsstillende.

FOLA finder, at der er stor risiko for, at daginstitutioner i udsatte boligområder må lukke, da det ikke er sandsynligt, at forældre uden for boligområdet frivilligt vælger en plads uden for deres eget nærområde. FOLA bemærker, at det vil skabe yderligere problemer for de kommuner, som i forvejen mangler dagstitutionspladser.

Seleveje Danmark forudser, at institutioner i udsatte boligområder vil lukke på baggrund af lovforslaget, da det forventes, at mange forældre vil foretrække en institution, der ikke ligger i et udsat boligområde. Seleveje Danmark påpeger, at en stor ekspertise i forhold til inklusion og integration vil gå tabt. Seleveje Danmark finder desuden, at forslaget er modsætningsfuldt i forhold til den nylige ændring af dagtilbudsloven, hvor forældrenes frie valg og fleksibilitet blev styrket.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Ministeriet skal henvise til aftaleteksten, hvor det bl.a. fremgår, at: *"Aftalepartierne er enige om, at der i dagtilbudsloven fastsættes regler om, at der højst må nyoptages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution"*.

Ministeriet kan i relation til ovenstående bemærkninger henvise til, at lovforslaget tager højde for tilpasning af reglerne i kommuner og daginstitutioner, herunder bl.a. ved, at kommunalbestyrelser kan ansøge Børne- og Socialministeriet om at fravige § 23, stk. 4 og § 26 a, stk. 1-10, såfremt der foreligger helt særlige forhold, at der fastsættes regler om maksimal procentsats ift. kommuner med over 20 pct. børn fra udsatte boligområder i aldersgruppen 26 uger og indtil skolestart, jf. § 26 a, stk. 11, og at kommunerne kan søge låne- og omstillingspuljen på 200 mio. kr. i 2019 og 2020.

Ministeriet henviser desuden til aftaleteksten, hvoraf det fremgår, at: *"initiativet ses i sammenhæng med øvrige initiativer til bekæmpelse af parallelsamfund, som er aftalt på andre ministerområder, hvor det overordnede mål er at mindske antallet af udsatte boligområder og ghettoområder over en kortere årrække"*.

Ministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.4 Afstand til daginstitution

KL finder, at udsatte boligområder i nogle kommuner ligger isoleret, hvilket betyder, at børn fra det udsatte boligområde skal transporteres langt væk fra deres hjem. Følgerne kan være, at flere borgere i udsatte områder vælger ikke at lade deres børn gå i daginstitutioner, hvilket er stik imod hensigten. Desuden kan det medføre store transportudgifter for kommunerne.

KL anfører, at det ikke kun er borgere i udsatte boligområder, som vil få længere til daginstitutionen, når de skal aflevere deres børn, men også mange andre borgere i kommunen. KL vurderer, på baggrund af input fra kommunerne, at antallet af borgere der klager over, at de ikke kan få deres barn i den nærmest beliggende daginstitution, vil stige.

BUPL fremhæver, at konsekvensen af lovforslaget vil være, at kommunerne skal anvise plads til institutioner uden for børnenes og forældrenes lokalområde, og at det kan skabe modstand hos forældre også som følge af utrygheden ved en større afstand og de medfølgende praktiske problemer. BUPL finder, at det er dybt problematisk, da et positivt og tæt forældresamarbejde er afgørende for det pædagogiske arbejde, særligt når det vedrører børn i udsatte positioner.

Børnerådet påpeger, at det er små børn, der potentielt skal transporteres langt fra hjemmet, og at det kan have økonomiske og tidskrævende konsekvenser for familien, hvis familien f.eks. ikke har en bil eller har job og/eller pligter langt fra daginstitutionen, ligesom det vil påvirke barnets dagligdag.

Børnerådet opfordrer til, at der fortsat træffes afgørelse om pladsanvisning ud fra forældrenes ønsker og institutionen placering ift. familiens bopæl og arbejdsplads mv.

FOLA påpeger, at børn i udsatte boligområder og børn uden for udsatte boligområder risikerer længere daglig transport til og fra daginstitutionen, og at det vil være en betydelig udfordring for børnefamilierne.

Aarhus Kommune finder, at forslaget medfører, at en stor del af de børn, der er bosat i udsatte boligområder, skal tilbydes pasning længere fra deres hjem og længere væk fra deres kammerater i boligområdet, end tilfældet er i dag.

Aarhus Kommune finder, at det samtidig betyder, at et tilsvarende antal børn bosat uden for de udsatte boligområder skal tilbydes pasning længere fra deres hjem og længere væk fra deres kammerater i deres boligområde, end tilfældet er i dag, for at skabe plads til børnene fra de udsatte boligområder.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Ministeriet kan i relation til ovenstående henviser til aftaleteksten, hvor det bl.a. fremgår, at aftalepartierne er enige om: *"at der skal sættes ind centralt for at sikre en bedre fordeling af børn i daginstitutioner i de kommuner, som har udsatte boligområder"*.

Ministeriet kan i øvrigt henviser til ministeriets bemærkninger under punkt 4.3, hvoraf det fremgår, at lovforslaget indeholder bl.a. en dispensationsadgang, ligesom lovforslaget suppleres af en låne- og omstillingspulje på i alt 202 mio. kr. i 2019 og 2020.

Ministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.5 Dispensationsadgang

KL byder dispensationsmuligheder velkomne, da det kan være nøglen for nogle kommuner til at lykkes med intentionerne i lovforslaget.

KL mener, at beskrivelsen af dispensationsadgangen, som beskrevet i lovforslaget om bedre fordeling i daginstitutioner, er alt for snæver, uflexibel og reelt vil umuliggøre, at kommuner kan opnå dispensation. Dispensationsadgangen bør i stedet beskrives bredere og lægge op til, at kommuner kan opnå dispensation ved at sandsynliggøre, at de lokale indsatser for at opnå bedre fordeling vil have en faktisk virkning, der lever op til samme formål som aftaleparterne ønsker.

BKF anerkender en mulig dispensationsadgang og den højere maksimale procentsats, såfremt andelen af børn i alderen mellem 26 uger og indtil skolestart overstiger 20 pct. af den samlede børnegruppe i kommunen i samme aldersgruppe. BKF forholder sig dog tvivlende overfor, om det vil være tilstrækkeligt at løse udfordringerne i de berørte kommuner.

BUPL finder det positivt med muligheden for dispensation i op til fem år. BUPL fremhæver, at det er vigtigt, at der bliver reel og let adgang til denne dispensation.

BUPL foreslår, at kommunerne skal kunne opnå dispensation fra 30 pct. grænsen, såfremt de fx indfører sociale normeringer i de berørte institutioner, markant forøger pædagogandelen og/eller igangsætter løbende efter/videreuddannelse, så der er særlig faglig viden og høj pædagogisk kvalitet i disse institutioner, der har mange børn fra udsatte boligområder. Høj faglig kvalitet og 'profilinstitutioner', som indgår i forpligtende samarbejder med sundhedspleje, socialrådgivere mv., vil være at foretrække frem for en meget firkantet procentsats, som kan risikere at have den modsatte effekt.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet skal henviser til aftaleteksten, hvoraf det bl.a. fremgår, at der "*indsættes (...) i dagtilbudsloven en bemyndigelse, der giver ministeren mulighed for at udstede regler om en dispensationsadgang for kommunerne. Kommunerne vil efter disse regler kunne ansøge om dispensation for enkelte institutioner, hvis der foreligger helt særlige forhold*".

Ministeriet tager KL, BKF's og BUPL's bemærkninger vedrørende dispensationsreglen til efterretning. På denne baggrund er lovforslagets § 26 a, stk. 12, ændret, så det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der arbejdes målrettet mod, at der maksimalt er optaget 30 pct. børn fra udsatte boligområder i en daginstitution eller en enhed i en daginstitution, men at der ikke i bestemmelsen fastsættes en nærmere angiven årrække. Det er tydeliggjort i lovforslaget, at kommunalbestyrelsen vil kunne søge dispensation fra reglerne om maksimalt at nyoptage 30 pct. børn fra et udsat boligområde i løbet af et kalenderår for enkelte eller flere daginstitutioner i kommunen, hvis der foreligger helt særlige forhold. Det er fremhævet i lovens bemærkninger, at kommunalbestyrelsen skal sandsynliggøre, at der i den pågældende institution eller enhed arbejdes målrettet frem mod, at der maksimalt er optaget 30 pct. børn fra et udsat boligområde efter som udgangspunkt 5 år, og at dispensationen kun kan finde sted, såfremt der foreligger helt særlige forhold, såsom at området ligger isoleret fra andre boligområder, eller at området inden for en kort årrække ikke længere vil være på listen over udsatte boligområder. De nærmere regler om dispensationsadgangen fastsættes på bekendtgørelsesniveau.

Ministeriet finder ikke anledning til at ændre yderligere i lovforslaget på baggrund af ovenstående bemærkninger.

4.6 Økonomiske og administrative udfordringer

KL mener, at nyetablering af blot 20 af de 29 daginstitutioner vil medføre anlægsudgifter på 600 mio. kr.

KL påpeger, at nogle kommuner i forvejen er pressede på kapaciteten, og at disse kommuner vil skulle bygge nye institutioner for at skabe pladser nok, når det ikke er muligt at anvise til ledige pladser.

KL finder, at omstillingspuljen på 204 mio. kr. i lovforslaget er alt for lille i forhold til de udgifter, som bliver påtvunget kommunerne. Omstillingspuljen kan ydermere vise sig at være ubrugelig, hvis kommunerne ikke samtidig får mulighed for at hæve anlægsloftet.

BKF finder, at den afsatte pulje ikke vil være tilstrækkelig til at løse de berørte kommuners kapacitets- og tilpasningsmæssige udfordringer.

BKF finder, at lovforslaget vil betyde store økonomiske og administrative udfordringer for de berørte kommuner. BKF fremhæver, at kommuner med udsatte boligområder generelt kan blive udfordret på kvaliteten og pasningskapaciteten, og at de berørte kommuner kan blive udfordret på opfyldelsen af pasningsgarantien.

BKF bemærker, at ikke alle kommuner har arealmæssige muligheder for yderligere udbygninger. BKF påpeger desuden, at den største ressourcemæssige udfordring for at løfte lovforslaget administrativt er personaleresourcer frem for it-systemer.

BUPL anerkender, at der i 2019 og 2020 vil blive afsat en pulje til, at kommunerne kan omlægge og kapacitetstilpasse, skærpe institutionernes profil og, fx via sociale normeringer, gøre institutioner i udsatte boligområder mere tiltrækkende for familier bosat i andre områder. BUPL tvivler dog på, at omlægningspuljen er tilstrækkeligt stor til at undgå, at de foreslåede lovændringer kan foregå uden tab af kvaliteten i indsatsen. BUPL anbefaler, at puljen og tildelingskriterierne snarest meldes ud.

DLO påpeger, at daginstitutionerne oplever en omfangsrig mængde af administrative regler, som i stigende omfang tager vigtig voksentid fra børnene. DLO påpeger, at nye administrative tiltag bør reduceres til det absolut nødvendige og gives form, der muliggør en vis smidighed ikke mindst af hensyn til børn fra udsatte boligområder og deres kammerater.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Ministeriet kan oplyse, at de økonomiske konsekvenser af foreslåede ændringer af dagtilbudsloven forhandles med KL.

Lovforslaget skønnes at medføre kommunale merudgifter på 12,0 mio. kr. i 2020, og på 7,8 mio. kr. årligt i 2021 og fremefter. Heraf vedrører 4,1 mio. kr. i 2020 en engangsudgift til tilretning af eventuelle it-systemer, kommuner anvender i forbindelse med anvisning af plads i daginstitutioner mv., 0,2 mio. kr. i 2020 og 0,1 mio. kr. i 2021 og fremefter til administrative merudgifter vedr. opgørelse af nyoptag, mens de resterende 7,7 mio. kr. årligt i 2020 og fremefter vedrører administrativt merarbejde i forbindelse med anvisning af plads samt dialog med daginstitutioner, der selv står for nyoptag. Kommunerne kompenseres for disse merudgifter ved en regulering af bloktilskuddet.

Eventuelle udgifter til kapacitetstilpasning som følge af, at enkelte daginstitutioner beliggende i udsatte boligområder, ikke i tilstrækkeligt omfang kan tiltrække børn bosat uden for udsatte boligområder, og som derfor er i risiko for at skulle kapacitetstilpasse eller nedlægges, håndteres via ansøgningspulje. Det er tydeliggjort i lovforslagets bemærkninger, at der afsættes en omstillingspulje på

25 mio. kr. årligt i 2019 og 2020. Den kan søges af de kommuner, der har daginstitutioner beliggende i udsatte boligområder til finansiering af afledte driftsudgifter i form af fx dobbelt husleje eller skærpeelse af institutionernes profil ved fx sociale normeringer mv. Dertil kommer en lånepulje på 76 mio. kr. årligt i 2019 og 2020, således at de berørte kommuner har mulighed for at søge om lånedispenstation efter de gældende løbetidsregler i den kommunale og regionale lånebekendtgørelse til afholdelse af anlægsudgifter ved etablering af nye daginstitutioner.

4.7 Selvejende og udliciterede daginstitutioner samt privatinstitutioner

Børnerådet påpeger, at det kan blive svært at drive selvejende og private daginstitutioner i udsatte boligområder, da man fremadrettet ikke vil kunne forudse fra år til år, hvorvidt der er en tilstrækkelig andel børn i målgruppen til at drive institutionen.

Børnerådet finder det problematisk, hvis en aftale med en selvejende daginstitution eller privatinstitution skal opsiges, alene fordi de har optaget for mange børn fra et udsat boligområde.

BUPL finder det positivt, at kommunen i særlige tilfælde kan beslutte at undlade at opsiges driftsaftalen med selvejende institutioner, der har optaget mere end 30 pct. børn fra et udsat boligområde, jf. lovforslagets § 26, stk. 7. BUPL forventer, at de samme uforudsete forhold som nævnes i denne henseende (fx skimmelsvamp i institutionen) også kan lægges til grund for en kommunal administration af reglerne i ift. kommunale og selvejende institutioner uden optagelseskompetence.

DLO foreslår, at kommunerne tillades rum til at beslutte en elasticitet på 10 procentpoint frem for de foreslåede 5 procentpoint, jf. lovforslagets § 26 a, stk. 7 og 9. Derved vil kommunen kunne beslutte ikke at opsiges aftalen med en selvejende eller udliciteret institution eller at tilbagekende godkendelsen af en privatinstitution, ved en afvigelse på op til 10 procentpoint under forudsætning af, at overskridelsen skyldes uforudsete forhold.

Selveje Danmark finder, at opsigelseskompetence, jf. den foreslåede § 27, stk. 2, 2. pkt., også indeholder en afvisningskompetence, og at forslaget indskrænker handlerummet for selvejende og udliciterede daginstitutioner med optagelseskompetence.

Selveje Danmark anbefaler, at bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen skal opsiges driftsoverenskomsten med selvejende institutioner og tilbagekalde godkendelser fra privatinstitutioner, der ikke opfylder kravet om et nyoptag på maksimalt 30 pct. børn fra udsatte boligområder, ændres til en kan-bestemmelse.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Ministeriet skal henvise til aftaleteksten om bedre fordeling i daginstitutioner, hvoraf det fremgår at: *"Aftalepartierne er enige om, at der i dagtilbudsloven fastsættes regler om, at der højst må nyoptages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution. Det vil gælde både kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner samt privatinstitutioner. Selvejende og udliciterede daginstitutioner med optagelseskompetence samt privatinstitutioner, der nyoptager mere end 30 pct. børn fra udsatte boligområder om året, skal henholdsvis have opsagt deres driftsaftale eller tilbagekaldt deres godkendelse."*

Ministeriet finder i forlængelse heraf ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.8 Øvrige bemærkninger

KL finder, at lovforslaget også kan få konsekvenser for et sammenhængende forløb for det enkelte barn i tilknytning til nærmiljøet. Desuden vil det kunne skabe dårligere overgang fra daginstitution til skole.

BKF finder, at lovforslaget vil medføre et brud på det frie valg af dagtilbud for forældre med børn i udsatte boligområder, da de fremover ikke vil kunne blive optaget i en daginstitution beliggende i et udsat boligområde, såfremt der i forvejen er indskrevet 30 pct. børn fra udsatte boligområder, selvom der er plads i daginstitutionen.

BUPL bemærker, at forslaget medfører en særlig retsstatus for familier, børn og daginstitutioner i udsatte boligområder. BUPL finder det betænkeligt og problematisk, da pladsanvisningen skal forholde sig særligt til disse institutioner og familier, som tilbydes en plads i institutionerne, og som BUPL forventer, vil medføre afledt belastning og ekstra opgaver for leder og personale. BUPL påpeger, at det kan gøre det vanskeligere at rekruttere dygtige ledere og personale til institutionen.

BUPL finder det positivt, at ministeren kan fastsætte en højere maxgrænse i kommuner med en høj andel børn bosat i udsatte boligområder. BUPL påpeger, at den højere grænse bør indgå i en evaluering af loven.

BUPL fremhæver, at det kan få skæve konsekvenser på tværs af kommuner og institutioner, at det foreslås, at folkeregisteradressen er bestemmende for, om børnene er omfattet af loftet på 30 pct. BUPL finder, at der fortsat vil være institutioner med mange børn i udsatte positioner, som ikke kommer fra de udsatte boligområder, selvom en stor andel af børnene har samme forudsætninger som børn, der kommer fra udsatte boligområder.

BUPL's Lederforening finder, at der for ledere, der varetager opgaven omkring indskrivning af børn, vil være nye administrative opgaver, fx tjek af børnenes adresse, nye procedurer for optag mv., og at disse ledere står med nye udfordringer og et ansvar for, om institutionen lukker eller får sanktioner på anden vis, alene som følge af de matrikelnumre optagne børn kommer fra – og uanset kvaliteten i øvrigt.

BUPL's Lederforening finder, at ledere af institutioner i udsatte boligområder får særlige udfordringer med at rekruttere dygtige pædagoger og personale til institutionen pga. risiko for lukning.

BUPL's Lederforening påpeger, at lovforslaget besværliggør ledernes opgave med at stå i spidsen for at udvikle institutionerne som en del af nærmiljøet og giver dem i stedet flere kontrollerende og administrative opgaver.

Selveje Danmark mener, at andel børn fra udsatte boligområder skal beregnes for hele institutionen frem for hver enhed i institutionen.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Ministeriet skal henvisse til aftaleteksten om bedre fordeling i daginstitutioner, hvoraf det bl.a. fremgår: *"at der skal sættes ind centralt for at sikre en bedre fordeling af børn i daginstitutioner i de kommuner, som har udsatte boligområder"*. Det fremgår yderligere af aftaleteksten, at bedre fordeling af børn skal ske med udgangspunkt i barnets bopæl i et udsat boligområde.

Ministeriet skal henvisse til DUT-forhandlingerne i forhold til kommentarer omhandlende administration som følge af forslaget.

Lovforslaget udmønter aftalen om bedre fordeling i daginstitutioner. Ministeriet finder på baggrund af ovenstående høringssvar ikke, at der er anført bemærkninger, der giver anledning til at ændre lovforslaget.